

בש"פ 98/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד שאער

בבית המשפט העליון

בש"פ 98/15

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: מוחמד שאער

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ' בטבת התשע"ה (11.01.15)

בשם המבקשת: עו"ד ארז בן ארויה

בשם המשיב: עו"ד חאג' מופיד

החלטה

1. בפניי בקשה להארכת מעצרו של המשיב, זו הפעם החמישית, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים), לתקופה של תשעים ימים החל מתאריך 20.1.15, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 47805-04-13 המתנהל בבית-המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

2. נגד המשיב הוגש בתאריך 25.4.2013 כתב אישום לבית המשפט המחוזי הנ"ל, אשר תוקן בהמשך וצורפו אליו שני נאשמים נוספים. כתב האישום המתוקן מייחס למשיב עבירות של קשר לסיוע לאויב בזמן מלחמה, לפי סעיפים 92 + 99 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין); סיוע לאויב בזמן מלחמה, לפי סעיף 99(א) לחוק העונשין; וניסיון שוד, לפי סעיפים 402(ב) + 25 לחוק העונשין.

3. על-פי הנטען בכתב האישום, המשיב גויס על-ידי אחד, נור חמדאן (להלן: נור), ובאמצעות בן-דודו, לחוליה אותה הקים נור לשם ביצוע פיגוע ירי נגד יהודים המגיעים להתפלל בהר הבית ונגד כוחות המשטרה באזור. בכתב האישום נטען כי בחודשים פברואר - מרץ 2013 פעלו חברי החוליה לשם הוצאת פיגועים שונים אל הפועל. ככל שדברים אמורים במשיב, נטען כי הוא נכח בפגישה של חברי החוליה שבמהלכה הציג נור את תכניתו לבצע פיגוע נגד מתפללים יהודים בהר הבית, ואף העלה רעיונות נוספים לביצוע פיגועים, כגון זריקת רימון לעבר תחנת משטרה וכוחות משטרה וחטיפת יהודי ורציחתו לשם נטילת נשקו. נטען כי המשיב, כמו-גם חברים אחרים בחוליה, הביעו הסכמה להשתתף בביצוע התוכנית. מאוחר יותר באותו יום, כך לפי כתב האישום, חבר המשיב אל נור, נאשם 2 בכתב האישום ושניים נוספים, במטרה לחטוף נשק משוטרים סמויים. החמישה יצאו יחדיו ברכב, וכאשר הגיעו לאזור טיילת ארמון הנציב, הבחינו ברכב שסברו כי הוא רכב משטרה סמוי. המשיב ונאשם 2 בכתב האישום יצאו מן הרכב מצוידים במכלי גז פלפל. בשלב זה קרבו אליהם שני שוטרים. המשיב ונאשם 2, אשר הבחינו בשוטרים הקרבים, השליכו את מיכל גז הפלפל שהיה ברשותם. הם התבקשו להציג לשוטרים תעודות זהות ולאחר שנשאלו לפשר מעשיהם חזרו אל הרכב ונסעו לביתו של נור. כתב האישום מפרט מעשים נוספים, אך אלה אינם מיוחסים למשיב.

למען השלמת התמונה יצוין כי במקביל להליך הפלילי בעניינם של המשיב ושני הנאשמים הנוספים עמו, מתנהל הליך פלילי נוסף נגד ארבעה מעורבים אחרים בפרשה.

4. במקביל להגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. בדיון בפני בית המשפט המחוזי בבקשת המעצר - לא חלק בא כוחו של המשיב על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. טענותיו היו כי עובדות כתב האישום אינן מקימות עבירה של סיוע לאויב בזמן מלחמה וכי נוכח גילו הצעיר של המשיב והעובדה שהוא נעדר עבר פלילי, יש להורות על הזמנת תסקיר שירות המבחן שיבחן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר.

5. בסופו של הליך - הורה בית המשפט המחוזי הנכבד על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט מצא כי עובדות כתב האישום, שאינן שנויות במחלוקת לצורך הדיון בבקשה, משכללות גם את העבירה של קשירת קשר לסיוע לאויב בזמן מלחמה. עוד נקבע כי המעשים המיוחסים למשיב מבססים לכאורה שלוש חזקות מסוכנות נפרדות: העובדה שמיוחסות למשיב עבירות ביטחון (סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים); העובדה שחלק מן העבירות המיוחסות לו הן עבירות שעונשן מיתה או מאסר עולם (סעיף 21(א)(1)(ג)(1) לחוק המעצרים) והעובדה שהעבירות המיוחסות לו נושאות יסוד סביר לחשש כי המשיב יסכן את בטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה (סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים).

בית המשפט המחוזי קבע כי עצם היותו של המשיב צעיר נעדר עבר פלילי - לא די בה כדי להפריך את חזקת עמוד 2

המסוכנות הנשקפת ממנו, וזאת בשים לב לחומרת המעשים. בית המשפט המחוזי ראה במעורבות המיוחסת למשיב בניסיון לחטוף נשק משוטרים עדות לתעוזתו, המלמדת אף היא על מסוכנותו. בהסתמך על הפסיקה באשר למעצרו של נאשמים בעבירות ביטחון, שלפיה מטיבן של עבירות אלה שאין בחלופת מעצר כדי לאיין את מסוכנותו של הנאשם, נקבע כי אין מקום להזמין תסקיר מעצר בעניינו של המשיב.

6. משפטם של המשיב ושל שני הנאשמים הנוספים לא הסתיים לאחר תשעה חודשים ומשך האריך בית משפט זה את מעצרו בתשעים ימים, לבקשת המבקשת ובהסכמת בא כוחו - כך ארבע פעמים (בש"פ 449/14 - כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין; בש"פ 2772/14 - כב' השופט א' שוהם; בש"פ 5057/14 - כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין; בש"פ 6814/14 - כב' השופט י' עמית).

טענות הצדדים

7. בבקשתה הנוכחית להאריך את מעצרו של המשיב - המבקשת סקרה את השתלשלות העניינים בתיק וציינה כי פרשת ההגנה בעניינו של המשיב הסתיימה. המשיבה הוסיפה ועדכנה כי נאשם 2 סיים להעיד והתיק בעניינו קבוע להמשך פרשת ההגנה, ואילו נאשם 3 הורשע על-פי הודאתו בחלק מן העבירות שיוחסו לו והכרעת דינו אמורה היתה להמסר בתאריך 6.1.2015 (וניתנה בפועל בתאריך 21.01.2015).

המבקשת טוענת כי מדובר בפרשה בטחונית חמורה, בגדרה פעל המשיב עם אחרים בחבורה ותוך תכנון מראש. צוין כי לגבי חלק מן העבירות המיוחסות למשיב, מדובר בשלבים סופיים של הוצאת העבירה אל הפועל. המבקשת מטעימה כי מדובר במעשים המקיימים חזקת מעצר סטטוטורית ולשיטתה, אין כל חלופת מעצר שתוכל לאיין את מסוכנותו. כן נטען כי אף העונש החמור הצפוי למבקש אם יורשע בדין - מקים חשש להימלטותו מהדין ומצדיק את המשך מעצרו. המבקשת הדגישה כי ההליכים מצויים בשלב מתקדם בו, כאשר הסיכומים בעל-פה קבועים לתאריך 18.3.2015. תקוותה היא כי בתוך תקופת הארכת המעצר המבוקשת תינתן גם הכרעת הדין. המבקשת הוסיפה כי יתר המעורבים בפרשה עצורים אף הם.

8. סנגורו של המשיב עמד בטיעונו על חלקו המצומצם יחסית של מרשו בפרשה וטען כי הלה נאלץ להמתין לסיום משפטו בשל התמשכות ההליכים בעניינם של הנאשמים האחרים בכתב האישום. הוא הסביר כי לא נוהלה פרשת הגנה מאחר שלשיטתו אין בתיק ראיות מספיקות לביסוס הרשעתו של המשיב. כן אישר כי אמנם לא טען נגד קיומן של ראיות לכאורה, אך לטענתו די בטענות שהעלה נגד תשתית הראיות וגרסתו בתמצית היא כי המשיב השתתף במפגש בראשות נור, אבל לא ידע מה נעשה שם ואף את נסיעתו לארמון הנציב יחד עם ארבעה מעורבים אחרים יש לבחון, לדבריו, על רקע החברות ביניהם, מבלי שהמשיב יידע דבר על המתרחש והמתוכנן. הסנגור ציין כי בסיומה של תקופת ההארכה המבוקשת ימלאו שנתיים להחזקת המשיב במעצר וסבור כי יש לבחון את שחרורו לחלופת מעצר בבית הוריו.

הכרעה

9. בחנתי את טענות הצדדים ובאתי לידי מסקנה כי דין בקשת המדינה להתקבל. להלן אפרט טעמיי למסקנתי.
10.

10. נקודת המוצא הטבועה בסעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) הינה כי משפטו של נאשם צריך להסתיים בעקרון בתוך תשעה חודשים, ומקום שלא הסתיים המשפט בתוך תקופה זו, ראוי ככלל לשקול את שחרורו של הנאשם מן המעצר. ביסודה של הוראה זו עומד הרצון להחיש את הטיפול בהליכים פליליים כדי שלא לפגוע יתר על הנדרש בחירותו של נאשם הנהנה מחזקת החפות. ברם, גם בחלופת תקופת המעצר הסטטוטורית יש ובאיזון בין חירותו של הנאשם לבין שיקולים התומכים בהותרתו במעצר, ועיקרם בשלום הציבור ובהבטחת תקינות ההליך הפלילי ומיצויו - יגברו השיקולים האחרונים ויובילו להחלטה על הארכת מעצרו של הנאשם לפי סעיף 62 לחוק המעצרים.
- לאור האמור, במסגרת הליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, נדרש בית המשפט לאזן בין שלום הציבור וביטחונו ואינטרס מיצוי הדין עם עבריינים, לבין חזקת החפות של הנאשם וזכותו לחירות (בש"פ 1240/07 מדינת ישראל נ' ריאן (21.2.2007); בש"פ 4449/12 מדינת ישראל נ' אלקיניב (26.6.2012); בש"פ 7823/12 מדינת ישראל נ' אבו עגינה (2.11.2012)). במלאכת האיזון, ככל שמתארך ההליך המשפטי אל מעבר לתשעת החודשים שקצב המחוקק, כך נעה המטוטלת אל עבר זכותו לחירות ומשקלה הולך וגובר (ראו למשל: בש"פ 7691/12 מדינת ישראל נ' דלו (4.11.2012); בש"פ 1240/07 הנ"ל). בין היתר נדרש בית המשפט לשקול במסגרת זו: את חלוף הזמן מאז מעצרו של הנאשם; קצב ניהול ההליך והטעמים לו; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם ונסיבותיה; המסוכנות הנשקפת מן הנאשם לציבור בכלל ולקורבנותיו הקונקרטיים בפרט והאפשרות לאיינה בחלופת מעצר; החשש מפני הימלטות מאימת הדין או מפני שיבוש הליכי משפט (ראו למשל: בש"פ 7065/14 מדינת ישראל נ' אבו חאטר (29.10.2014); בש"פ 1578/14 מדינת ישראל נ' פלוני (13.3.2014) וההפניות שם).
11. בענייננו מצוי המשיב במעצר ממושך. דומה כי יש ממש בטענת בא כוחו כי עניינו טרם הגיע אל סיומו מסיבות שאינם נוגעות להתנהלותו שלו. יחד עם זאת, חלוף הזמן אינו מקהה את חומרתן של העבירות המיוחסות לו ואת המסוכנות הנלמדת מהן. לעניין זה די שאזכיר כי המשיב חבר לכאורה לאחרים במסגרת התארגנות שנועדה להביא, בין היתר, לפגיעה בחיי אדם ובביטחון הציבור. המעשים המיוחסים למשיב, חומרתם ונסיבות ביצועם מעידים על המסוכנות הרבה הנשקפת לכאורה ממנו: אחת מתוכניות הפיגוע בהן דיברו המשיב ושותפיו עניינה בפיגוע בהר הבית - באחד המקומות "הנפיצים" בעולם. אין צורך שאשחית מילים בהסברים באשר לתוצאות הקשות שיכולות היו להיגרם לו התכנית המיוחסת למשיב ולחבריו היתה קורמת עור וגידים (וראו: ע"פ 3338/99 פקוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 667, 715-716 (2000)). על כך יש להוסיף כי כתב האישום אינו מייחס למשיב רק מעורבות בהתארגנות רעיונית, אלא בפעולות של ממש להוצאת תכניתם אל הפועל.
12. לאור האמור, ובהינתן שההליך, מושא הבקשה, מצוי בישורת האחרונה, אני סבור כי במכלול השיקולים יש להורות על הארכת מעצרו של המשיב. יחד עם זאת אני תקווה כי הערכאה הדיונית תעשה את המאמץ הנדרש להביא את ההליך הפלילי המתנהל נגד המשיב לידי סיום בתוך תקופת הארכת המבוקשת.
13. בסיומם של דברים אציין כי לא מצאתי לנכון להידרש לטענות שהועלו באשר לחולשת הראיות נגד המשיב. ההליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים איננו האכסניה המתאימה לבירור טענות אלה וממילא אין בעצם פירוט גרסתו של המשיב לאירועים כדי להצביע על חולשת הראיות.
14. נוכח כל האמור לעיל מעצרו של המשיב מוארך בזאת ב- 90 ימים, שיימנו החל מתאריך 20.1.2015, או עד

למתן פסק הדין בתפ"ח 47805-04-13 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם ביניהם.

ניתנה היום, י"א באדר התשע"ה (2.3.2015).

ש ו פ ט
